לפירות ולא לזה ולזה לשוורים חימה דמשמע הא לשניהם

לשוורים קשיא איפכא דתיפשוט דלא

פליגי בתיוחדת לשניהם לפירות

דחשיב ליה חלר הניוק אע"פ שיש

רשות למזיק להניח שם שורו כ"ש

היכא דאין מיוחדת לשוורים כלל

חשיב חלר הניזק ואע"פ שמיוחדת

לשניהם לפירות:

ראוי לה אין שאין ראוי לה לא.

דקאמר מועדת היינו לשלם מן העלייה

ושחין ראוי לה אע"פ שמשלם נ"ש

כר' טרפון אינו מועד לשלם מן

העלייה כדאמרינן בפ"ב (דף יח:)

ולשון מועד שייך על זה כדחמרינן

הידום אינו מועד ויש אומרים מועד

ובהא קמיפלגי דמר סבר מגופו ומר

סבר מן העלייה דע"כ שאין ראוי

לה לא משלם כי אם חלי נזק דלקמן

בפ"ב (דף יט:) בהדיא קתני גבי השן

מועדת אכלה כסות או כלים משלמת

חלי נזק: 0 **והנחש** הרי אלו מועדים. [א] לאו בכל עניני היזק

אין להקשות דלמא הא

נר מצוה

קעג א מיי' פ"ח מהלי טקי ממון הל' ה

סמג עשין סו טוש"ע ח"מ סי׳ שפט סעיף ו: קעד ב מיי שם הלכה ו

ח: קעה ג מיי שם הלכה ה

שם סעיף ז ועיין שם בטור:

רבינו חננאל

מתני׳. חמשה תמים וחמשה כו׳. ושקלינן

. וטרינז בהא מתני' ולא

מתוקמא שפיר, ותירצה

רבינא הכי חסורי מיחסרא

והכי קתני ה' תמים הן,

י. ואין משלמין אלא חצי

נזק, ואלו הן נגיחה נגיפה

. נשיכה רביצה בעיטה. ואם

נשיכה רביצה בעיטה. האם
הועדר, חמשתן מועדין
לשלם נזק שלם מן
העליה. ושן ורגל מועדין
מתחילתן הן, השן בראוי
לה והרגל לשבר כדרך

הילוכה. ושור המועד. ושור המזיק ברשות הניזק, מחלוקת ר' טרפון

ורבנז. והאדם. המזיק. ויש

מועדין כיוצא באלו, הזאב והארי והדוב והנמר

והארי והדוב והנמר והברדלס. תניא נמי הכי

חמשה תמים הן כו׳. ולא לרבוץ, אמר ר׳ אלעזר

. אינו מועד לרבוץ על פכים גדולין, ומשונה הוא ומשלם חצי נזק. אבל על

פכים קטנים אורחיה הוא

ונזק שלם משלם. ואמרי׳

נימ׳ מסייעא ליה בהמה

מועדת להלך כדרכה ולשבר ולמעך את האדם

ואת הבהמה ואת הכלים.

ודחי׳ דילמ׳ מז הצד היא

שדרך הבהמה להתחכך בצדדיה, אבל לרבוץ על הכלים לא. ואסיק׳, איכא

ריק ר׳ ברמי להו מירמא ופריק ר׳ אלעזר מתני׳ דתני

בפכין גדולים, מתניתא

דתני מועדת בפכין קטנים.

מפירוקיה דרב יוסף שמעינן דנפרזא וצבוע

תרווייהו אפא נינהו. מיהו

שם הזכר א). ירושלמי בשבת פ"א ר' יוסי ב"ר

מחליף (שלמו) ועולמון

עקרב ודמעיא סממא

. לשבע שנים

אורחיה דהוא מתהפכת כעין

טור ש"ע שם סעיף

סמג שם טור ש"ע

 לקמן כד:, ז) [לקמן
 כד:], ג) [לעיל דף ג.],
 ד) ס"א ל"ג, ה) נ"ל ול"א ר"ח ולישנה החרינה

גליון הש"ם

לכז' צבוע זו אפא. היינו אפעה תוס' סנהדרין טו ע"ב ד"ה והברדלם וכ"כ יק שמואל א יג יח: דתניא צבוע. עיין ירושלמי פ"ק דשבת הלכה ג עלה דמתני דלא ילא : החייט

הגהות הגר"א [א] תום' ד"ה והנחש כו' לאו בכל כו'. נ"ב ורמב"ם חולק על זה:

ראוי לה. כסות וכלים: לא. דמשונה הוא וחלי נזק הוא דמשלם: ואי רבי טרפון כו'. הא ודאי לגבי שן רשות הניזק הוא דהא במיוחדת לניזק לפירות אוקימתה: המשה חמין הן. נגיחה נגיפה נשיכה רבילה בעיטה: ואם הועדו המשתן מועדין. והיינו דקתני חמשה מועדין והא דקתני השן מועדת לאכול כו׳ לאו אמניינא קאי אלא הכי קאמר ושן ורגל מועדין מתחילתן והא דקתני ושור המועד ושור המזיק ברשות הניזק הכי קאמר והיכן העדאתן דשן ורגל ברשות הניוק: ה"ג מסקיף לה רבינה הה קסני לקמן שור המויק ברשות הניוק כילד. ולח גרם חדח דחמשה תנן: הא קחני לקמן. בפרק כילד דקמפרש לכולהו מועדין דפ״ק וקמפרש נמי שור המזיק ברשות הניזק כילד: אי אמרם בשלמא איירי. בקרן תמה ברשות הניזק בנזק שלם בפ"ק היינו דתני פירושא בפ"ב כילד ומפרש פלוגתא דרבי טרפון ורבנן: אלא אי אמרת לא איירי בה. בהאי פירקה: מחי כילד. אהיכא קאי: ואם הועדו חמשתן מועדין. היינו פירושה דחמשה מועדים דתנן במתניתין: ושן ורגל מועדין מסחילסן. לאו אמניינא קאי אלא מועדין קתני ואזיל: ווהו שור המועד. הא דאמרן ואם הועדו חמשתן מועדים זהו שור המועד הכתוב בפרשה: ושור המזיק כו' מחלוקת רבי טרפון ורבנן. בפרק שנים והחדם: ויש מועדים כו'. סיפח דמתניתין קא מפרש מ(והא דלא מנו להו בהדי הני משום דלא כתיבן כי הנך): אבל פרים קטנים אורחיה. לרבון ואם רבלה עליהן ברה"ר פטור וברשות הניזק חייבת נזק שלם דתולדה דרגל הוא: לימא מסייע ליה הבהמה מועדת למעך כו'. ומתניתין קתני דאינה מועדת לרבוץ אלא ודאי דמתניתין בגדולים וברייתה בכלים קטנים ובילדים קטנים ובבהמה קטנה: דלמא מן הלד. האי דקתני מועדת למעך לאו ברבילה אלא מן הנד כשהיא מהלכת ויש בנידה כלים ממעכתן בינה לכותל וזו היא שאמרנוי)

הזיקה בגופה דרך הלוכה דהויא

מולדה דרגל: נפרוח חפח: חף

הלבוע. אהני דמתניתין מוסיף: ואמר

רב יוסף. בדוכתה החריתי: לבוע

זו אפא. ומדמוסיף ר"מ אפא מכלל

דברדלם לחו חפח הוח: לח קשיח

כו'. דברדלם דמתניתין הוא לבוע זכר

ועליו קאמר רב יוסף לבוע זו אפא

ור"מ מוסיף אף לבוע נקבה דלא

שמיה אפא. ודרב יוסף לאו אדר"מ

איתמר אלא בעלמא איתמר כדתניא

כולה רבי טרפון היא. הכא לאו בחלר הניזק גמורה עסקינן משום בולה רבי פרפון היא. הכא נמי גרסינן במיוחדת לאחד מהן הכי קתני אינה מועדת ודקא מחייב ליה אשן ורגל בחלר המיוחדת לניזק לפירות ובקרן חצי נזק ותו לא משום דלשוורים הוא רשות לפירות פטור וא"כ תיפשוט מהכא דפליגי בקושיא דר" זירא ובפירוקא לשניהם וכרה"ר דמיא: ראוי לה אין. כגון פירות וירקות: שאין דאביי ולעיל (דף יד.) הש"ס מסופק ולהספרים דגרסי לזה ולזה

> כולה רבי מרפון היא רישא בחצר המיוחדת לפירות לאחד מהן ולזה ולזה לשורים דלגבי שן הויא לה חצר הניזק ולגבי קרן הויא רשות הרבים אמר רב כהנא אמריתה לשמעתא קמיה דרב זביד מנהרדעא ואמר לי מי מצית מוקמת לה כולה כרבי מרפון הקתני השן מועדת לאכול את הראוי לה ראוי לה אין שאין ראוי לה לא ואי ר' מרפון האמר משונה קרן בחצר הניזק נזק שלם משלם אלא לעולם רבנן היא וחסורי מחסרא והכי קתני חמשה תמים הן ואם הועדו חמשתן מועדין ושן ורגל מועדין מתחילתן והיכן העדתן בחצר הניזק מתקיף לה רבינא הא קתני לקמן שור המזיק ברשות הניזק כיצד אי אמרת בשלמא איירי בה משום הכי קתני כיצד אלא אי אמרת לא איירי בה מאי כיצד אלא אמר רבינא חסורי מחסרא והכי קתני חמשה תמים הן ואם הועדו חמשתן מועדין ושן ורגל מועדין מתחילתן וזהו שור המועד ושור המזיק ברשות הניזק מחלוקת ר' מרפון ורבגן ויש מועדים אחרים כיוצא באלו הואב והארי והדוב והברדלם והגמר ואם תניא נמי הכי "חמשה תמים הן ואם הועדו, חמשתן מועדין ושן ורגל מועדין מתחילתן וזהו שור המועד ושור המזיק ברשות הניזק מחלוקת רבי מרפון ורבגן יויש מועדין אחרים כיוצא באלו הזאב והארי הדוב והנמר והברדלם והנחש איכא דרמו לה מירמא תנן חמשה תמים וחמשה מועדים ותו ליכא והאיכא הזאב הארי והדוב והנמר והברדלם והנחש ומשני אמר רבינא חסורי מחסרא והכי קתני חמשה תמים הן ואם הועדו חמשתן מועדין ושן ורגל מועדין מתחילתו וזהו שור המועד ושור המזיק

חשיבי מועדים אלא כל אחד במידי דאורחיה כגון שבא זאב וטרף ארי ודרס או טרף להניח אבל במידי דלאו אורחיה כגון ארי שטרף ואכל וכן שאר הזיקות דלאו אורחייהו לא הוו מועדים אלא משלמי׳ ח״נ ובמידי דאורחייהו דמשלם נ״ש היינו דוקא בחלר הניזק אבל ברה"ר פטור דהוי שן ברה"ר כדחמר שמוחל בגמ' חרי ברה"ר דרם ואכל פטור ואפי' נחש שאין נהנה מנשיכתו כדאמרינן בפ"ק דתענית (דף ח.) שנתקבלו כל החיות אצל הנחש ואומרות לו מה הנאה יש לך מ"מ כיון דאורחיה בהכי הוי כמו רגל ופטור ברה"ר ולא הוי כמו קרן בתר דאייעד אע"פ דמתכוין להזיה מדחשיב ליה גבי אחריני: ברשות הניזק מחלוקת רבי מרפון ורבגן ויש מועדין אחרים כיוצא באלו הזאב והארי הדוב והנמר והברדלם והנחש:

. תולעתא דסוסיא מתעבדא אורעי. ודתורתא מתעבדא דברי, עכברא מתעבדא חזיר. בר שיזבא דנונא מתעבדא דתניא צבוע זכר ל שנים נעשית ערפד. ערפד לאחר ז' שנים נעשית קימוש. קימוש לאחר ז' שנים נעשית חייה. ויש שנים נעשה שד. שדרו שלאדם לאחר ע' שנים נעשה נחש והני מילי בההוא דלא כרע במודים. ל) פי׳ רבינו הוא כלישנאאחרינא שכ׳ רש״י ז״ל.

ולא לרבוץ: אמר רבי אלעזר ילא שנו אלא פכין גדולים אבל פכין קטנים אורחיה הוא לימא מסייע ליה הבהמה מועדת להלך כדרכה ולשבר ולמעך את האדם ואת הבהמה ואת הכלים דלמא מן הצד איכא דאמרי א"ר אלעזר לא תימא פכין גדולים הוא דלאו אורחיה אבל פכין קטנים אורחיה הוא אלא אפילו פכין קטנים נמי לאו אורחיה הוא מיתיבי ולמעך את האדם ואת הבהמה ואת הכלים אמר רבי אלעזר דלמא מן הצד איכא דרמי לה מירמא תגן ולא לרבוץ והתגיא ולמעך את האדם ואת הבהמה ואת הכלים אמר רבי אלעזר לא קשיא כאן בפכין גדולים כאן בפכין קטנים: הואב והארי וכו': מאי ברדלם אמר רב יהודה נפרוא מאי נפרזא אמר רב יוסף אפא מיתיבי רבי מאיר אומר אף הצבוע רבי אלעזר אומר אף הנחש ואמר רב יוסף ° צבוע זו אפא לא קשיא כאן בצבוע זכר כאן בצבוע נקיבה • דתניא צבוע זכר לאחר שבע שנים נעשה עטלף עטלף לאחר שבע שנים נעשה ערפד ערפד לאחר ז' שנים נעשה קימוש קימוש לאחר שבע שנים נעשה חוח חוח לאחר שבע שנים נעשה שד שדרו של אדם לאחר שבע שנים נעשה נחש והני מילי דלא כרע במודים אמר מר ר"מ אומר אף הצבוע

רבי לבוע זכר נעשה כו' אלמא לבוע זכר משתנה לכמה מינין הלכך קרי לה ברדלס ונפרוא ואפא. כך מצאתי: לישנא אחרינא ועיקר הוא **מחני' גלבוע נקבה**. ור"מ מוסיף לבוע זכר ותרוייהו מיקרו אפא דתניא לבוע זכר וכו׳ ומשום דמשתנה לבריה אחרת אלטריך לאוסופי בהדיא. מפי מורי 🔊 ולא שמעתי:

ב) לפנינו בירושלמי שם איתא מומיתא דרישא כו' ודמינא